

Jaarstukken 2024

Gemeente
Hengelo

Ten opzichte van de Beleidsbegroting 2025-2028 is de benodigde weerstandscapaciteit nu (€ 3,1 miljoen) hoger. Dit komt met name door het toegenomen risicoprofiel in de grondexploitaties. Het risicoprofiel is toegenomen doordat er drie nieuwe grondexploitaties in 2024 zijn gestart (de Beekstraat en omgeving, Campus Driene en de woonwagenlocaties) ten opzichte van de vorige herziening van de grondexploitaties. Daarnaast is er een nieuw risico toegevoegd die betrekking heeft op de disconteringsvoet (een percentage waarmee verwachte kosten en baten in de toekomst worden teruggerekend naar het basisjaar van het project).

Door de inzet van de algemene reserve de komende jaren komt de verwachte ratio weerstandsvermogen eind 2028 uit op 2,3. Dit is nog steeds uitstekend. De afname is het gevolg van de inzet van de algemene reserve als incidenteel dekkingsmiddel voor incidentele lasten (zie hiervoor).

6.2.4 Overzicht belangrijkste risico's

Thema	Risicogebeurtenis	Mogelijk gevolg
Arbeidsmarkt	Door krapte op de arbeidsmarkt kunnen vacatures binnen de gemeente onvoldoende worden ingevuld.	Doelstellingen kunnen niet behaald worden. Uitval/ziekteverzuim door hogere werkdruk. Personeelskosten lopen op door meer inhuur.
Woningbouw	Er worden onvoldoende woningen toegevoegd aan het woningbestand in Hengelo.	De doelstelling om elk jaar x aantal woningen toe voegen worden niet gehaald. We kunnen onze ambitie 100.000 plus niet realiseren. Voorzieningen in de gemeente staan onder druk of vallen uit, denk aan het onderwijs, zorgaanbieders, sportverenigingen en culturele instanties.
Samenwerking met andere partijen	Onze samenwerkende partners staan onder druk door bijvoorbeeld tekort aan arbeidskrachten, vrijwilligers of toenemende kosten/hoge rentes.	De gemeente kan projecten niet realiseren of worden vertraagd in ontwikkelingen omdat ontwikkelaars en bedrijven niet kunnen investeren en realiseren.
Onvoldoende middelen vanuit het Rijk	Door bezuinigingen vanuit het Rijk ontvangt de gemeente te weinig middelen.	Doelstellingen kunnen niet behaald worden doordat er onvoldoende financiële middelen zijn. (Ravijnjaar)
Netcongestie	Er is onvoldoende capaciteit op het netwerk om energie te kunnen leveren aan onze inwoners en bedrijven.	Er kunnen geen huizen / bedrijven worden aangesloten op het netwerk. Hierdoor halen we onze doelstelling voor woningtoevoeging en aantrekken van (nieuwe) bedrijven niet.
Cybercrime	Op dit moment is de geopolitieke situatie / polarisatie/ oorlogsdreiging zeer actueel. Het risico op een cyberhack neemt toe.	Bij een hack komt de dienstverlening in gevaar met mogelijke datalekken als gevolgschade.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de verdeling van de financiële risico's per programma weer. Er zijn een paar programma's die een groter risico hebben dan andere programma's. De uitgebreide beschrijving staat in de risicoparagraaf van de programma's en in paragraaf 6.4 Grondbeleid. We lichten ze hier nog kort toe:

- Programma 9 Bestuur en ondersteuning. Dit programma bevat veel van de overkoepelende thema's zoals hierboven beschreven. Daarnaast zit hierin het risico op cybercriminaliteit en alle mogelijke gevolgen hiervan voor de organisatie.
- Grondexploitaties 2.0. Hierin zitten de risico's op alle grondexploitaties, daarbij gaat het om grote bedragen en daarbij behorende risico's in de huidige economie. Zie hiervoor de paragraaf grondbeleid
- Programma 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing (exclusief grondexploitaties). Hierin zit de grote verandering en risico's op het gebied van duurzaamheid, maar ook de complexe opgave die de gemeente heeft voor de woningmarkt heeft effect op dit programma.
- Programma 6 Sociaal domein. Dit programma met daarin Jeudgwet, Wmo en Participatiewet heeft een risico op financiële tekorten vanwege onzekerheden van rijksinkomsten en hogere vraag naar zorg en ondersteuning.

Ten aanzien van Grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf 'grondbeleid'. Gezien de economische en stedelijke ontwikkelingen zijn er de nodige uitdagingen. We zien dat investeerders terughoudend zijn waardoor ontwikkelingen vertragingen oplopen. Dit in combinatie met de krapte op de woningmarkt maakt dat we hier continu aandacht voor moeten hebben.

Door bezuinigingen vanuit het Rijk ontvangen gemeenten minder middelen. Dit mede als gevolg van de wijzigende systematiek van het gemeentefonds. Terwijl we wel alle taken moeten blijven uitvoeren. Daarnaast is het risico dat de gemeente onvoldoende wordt gecompenseerd om inflatie, vergrijzing en bevolkingsgroei op te vangen. Met als gevolg dat gemeenten onvoldoende in staat zijn om hun taken uit te voeren. Of onze ambities te realiseren.

Binnen de gemeente Hengelo zijn er diverse (stedelijke) ontwikkelingen. We zien door marktomstandigheden, (gestegen rente, toenemende onzekerheid, gestegen bouwkosten) dat ontwikkelaars afhaken of op de rem trappen. Dit leidt tot vertraging van projecten. De gewenste positieve kwaliteitsimpulsen laten hierdoor langer op zich wachten. Ook is er aandacht voor de ontwikkelingen Lange Wemen. Dit gezien de omvang en complexiteit van het project.

De gemeente Hengelo heeft afgelopen jaren diverse omvangrijke subsidies binnen weten te halen. O.a. enkele voor de woningbouwimpuls. Het risico bestaat dat we niet kunnen voldoen aan de subsidievoorwaarden. Bijvoorbeeld doordat woningbouw vertraging oploopt of uitgesteld wordt. De kans bestaat dat we de gelden moeten terugbetalen aan het rijk/provincie.

Binnen het sociaal domein zien we een toenemende omvang en complexiteit in de vraag naar zorg en ondersteuning. De vergrijzing van de bevolking, de uitdagingen met betrekking tot de opvang van statushouders, Oekraïners en vluchtelingen, en de groeiende complexiteit van jeugdzorg dragen hieraan bij. Het is essentieel dat we samen met onze partners de benodigde ondersteuning kunnen bieden aan de kwetsbare inwoner die dat nodig heeft. De veranderende en groeiende vraag, gecombineerd met het groeiende tekort aan personeel in de zorgsector, kan de kwaliteit en betaalbaarheid van zorg in gevaar brengen.

Tegelijkertijd worden we steeds vaker geconfronteerd met tijdelijke regelingen en nieuwe wet- en regelgeving vanuit de overheid, waardoor onze verantwoordelijkheden toenemen. Dit legt extra druk op onze organisatie en die van onze partners. Om op deze ontwikkelingen in te kunnen spelen zijn we begonnen met de implementatie van het transformatieplan voor het sociaal domein. In breder perspectief raakt dit de discussie over de uitvoerbaarheid van taken. Een uitvoeringstoets bij overgedragen beleid kan hierbij kunnen helpen.

De kwaliteit van de IT omgeving en informatieveiligheid wordt steeds belangrijker. Overheden zijn in 2024, van alle sectoren, het hardst geraakt door cyberincidenten. Door de toenemende digitalisering is de kans op en de impact van een hack groot. Als systemen uitvallen, wordt het lastiger om onze gemeentelijke taken uit te voeren, wat zowel financiële als bestuurlijke gevolgen heeft. Dit kan ook gevolgen hebben voor onze inwoners. Om het risico te beperken is het belangrijk dat we continue investeren in de IT omgeving en bewustzijn creëren over onze informatieveiligheid. Verder is het belang van een adequaat werken IT omgeving nog belangrijker geworden met het toetreden van gemeente waar Hengelo de IT voor verzorgd.

In het jaar 2024 bleef energiearmoede een kwestie onder de inwoners van onze gemeente. Om deze uitdaging aan te pakken, hebben we verschillende initiatieven genomen om zowel individuen als organisaties te ondersteunen bij het implementeren van energiebesparende maatregelen. Door deze maatregelen te implementeren, streven we ernaar het energieverbruik van woningen en gebouwen te verminderen. Echter, er blijft een risico bestaan dat deze inspanningen niet toereikend zijn, wat kan resulteren in aanhoudende energiearmoede onder inwoners en organisaties.

Ook binnen de gemeente ondervinden we de impact van de krapte op de arbeidsmarkt. Het blijkt lastig om vacatures te vervullen, wat onze ambities belemmert. In 2024 hebben we daarom onze communicatiestrategie hernieuwd. We streven ernaar een aantrekkelijke werkgever te zijn en willen daarom creatieve strategieën gebruiken om zowel jong talent als zij-instromers aan te trekken, terwijl we tegelijkertijd investeren in het behoud van onze huidige medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt brengt echter risico's met zich mee, zoals hogere kosten voor inhuur en het niet behalen van onze doelen of het niet leveren van de gewenste kwaliteit.

Kans-categorie en impact (exclusief GREX)

1.1 Programma 1 Veiligheid 1.2 Programma 2 Verkeer, vervoer... 1.3 Programma 3 Economie 1.4 Programma 4 Onderwijs 1.5 Programma 5 Sport, cultuur e...
 1.6 Programma 6 Sociaal Domein 1.7 Programma 7 Volksgez./milie... 1.8 Programma 8 Volkshuis/leefo... 1.9 Programma 9 Bestuur en ond...

